

શા બા ના બ પત્રિકા ન ૨૦

દક્ષિણ ગુજરાતની પહેલી

ભીલ પરિષદનો

ટુંક હેવાલ

પ્રમુખ શ્રીમાન ~~મિસ્ત્રાલ~~ વિ ઠક્કર
એમનું વ્યાખ્યાન
તથા

ભીલ પરિષદ અને પ્રવચના કરાવે.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ,
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર

સુબર્ષ પ્રદેશ હિંદુ સભાના પ્રાવેશી ગ

સેક્રેટરી શ્રીમાન આનંદપ્રિયજી આત્મારામ

પડિતની સૂચનાનુસાર મત્રી સુ પ્ર હિન્દુ સભા ૧ ।

અ કલેશ્વર વિભાગ-અ કલેશ્વર

સુરત બરનપુરી ભાગોળ ભાજવાળી પોળમા આવેલા

“શ્રી અનાવિદ્ય બન્ધુ” પ્રી પ્રેસમા ગોવિંદજી ડાહ્યાભાઈ

નાયકે છાપ્યો

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૨૨૫ વર્ગાંક

પુસ્તકનું નામ ભાત પરિષદનો ફૂડો
રેલાઈ

વિષય સ ૩૭૨ મીન ૨૩૩૧-૬૮૪

દક્ષિણ ગુજરાતની ભીલ પરિષદ

પરિષદના પ્રમુખ

શ્રીમાન અમૃતલાલ વિં ઠક્કરનુ ભાષણ

મારા બહાલા ભીલ અને અન્ય ભાઈઓ

તમારી આજની સભામા તમોએ મને બોલાવી તમારા કામકાજ કરવામા ભાગ લેવા મને નોતરૂ આપ્યુ, અને પ્રમુખ નીમ્યો, તે બદલ હુ આપ સર્વેને ઉપકાર માનુ છુ હુ ઇચ્છુ છુ કે તમોએ આ કામને માટે કોઇ ભીલ ગ્રહસ્થની કે ધર્માચાર્યની પચદગી કરી હોત હુ તમારા રીતરીવાજો કે તમારી જરૂરીઆતોને ઉઠા અબ્યાસી નથી તેમ ધાર્મિક બાબતોમા પણ તમને સલાહ આપી શકુ એવો પડિત નથી છેલ્લા ત્રણ વરસથી મારાથી બની શકે તેવી, ગુજરાતના એક ખુણામા બેસીને, આપણા ભાઈઓની કઇક સેવા કરી રહ્યો છુ ત્યાથી આપે તથા ભાઈ નર્મદાશકરે મને બોલાવ્યો તેથી અહીં પણ તમારી યથાશક્તિ સેવા કરવા આજે હાજર થયો છુ

આપણી કોમમા હવે જાગૃતી આવવા માડી છે સૈકાઓ થયા ઉંઘમા પડેલા હતા, તેમાથી આજસ મરડી

ઉભા વવાનો વીચાર કરીએ છીએ, એ ઘણુ માર્ગ ચીનકે છે જ્યારે આખુ હીંદુસ્થાન દેશનો ગજકીય અધિકાર હાથમા લેના મથી રહ્યુ છે, ત્યારે આપણે કેળવણીના કાયદાની, જ્ઞાની નુધારાની, લગ્ન મરણના ખુગ રીવાજો ફર કરવાની, દારૂ નિષેધની, અને એવી એવી સાદી બાબતોની વાત કરવા શીખ્યા ગીએ તે ધીમી પણ ચોક્કસ રીતે આપણી પ્રગતિજ બતાવે છે જ્યારે દેશના મોટા ભાગઓ સ્વ-ગભ્ય જલદીથી સ્થાપવાને સતત મહેનત કરી રહ્યા છે ત્યારે આપણી બાળક કેમ આત્મ નુધારણને રસ્તે દોડતા શીખે છે પણ તેથી કઈ આપણે ગભગવાનુ નથી આપણે તેઓની પાછળ પાછળ જેમ લશ્કરના ભાર ઉઠાવનારાઓ ચાલે છે તેમ ચાલ્યા કરીશુ અને તેમના સાથમાજ રહીશુ

ભીલ જાગૃતિ અને પરીપદો

ગુજરાતના તથા દેશના ખીજા ભાગોમા આવી ભીલ પરીપદો હાલમા ભગવા લાગેલી છે વડોદરા રાજ્યના વાઘોડીઆ તાલુકામા આવી પરિષદ ત્રણ દીવસ પહેલાજ ભરાયલી હતી પચમહાલના દાહોદ તાલુકામા છેલ્લા ચારેક વરસમા આવી ત્રણ પરીપદો ભરાઈ ગઈ છે સિધમા હૈદરાબાદ અને થગપાકર જિલ્લામા, મારવાડ તથા ગુજરાતમા સખ્યાબધ ભીલ ભાઈઓ જઈને વસેલા છે, તેઓએ પણ સકકર શહે

રમા ગઈ સાલ પરીષદમા ભાગ લીધો હતો. આનંદેશમા પણ આપણા ભાઈઓના જાગૃતી આવેલી છે, અને વખતો વખત તેઓ જ્ઞાનીના સુધારાના ઉપાયો લઈ રહ્યા છે. કમનસીબે એક જીવના ભીલ ભાઈઓ શુ કરતા હોય છે તેની માહિતી ખીજ જીવવાળાઓને બહુ થોડી પડે છે. કારણ કે આપણા અજ્ઞાનને લીધે તેમની સાથે વ્યવહાર કે સબધ રાખતા નથી. ગુજરાતના જુદા જુદા ભાગમા વસતા ભીલ ભાઈઓએ એક ખીજના સબધમા હવે તો આવવુજ જોઈએ, અને કોઈ વખતે મધ્યસ્થ શેડરની નજીકમા એકઠા થઈને આપણો અદર અદરનો વહેવાર કેવી રીતે વધારવો તેનો વીચાર કરવો. ઘટે છે હાલ તો નાહોદ ગજનો ભીલ મહીકાઠાવાળાને ઓળખતો પણ નથી તેમજ નવસારી ત્રાતાના ભીલો દાહોદ અલોદવાળા શુ કરી રહ્યા છે, તેનાથી ખીલ-કુલ અબલુયા રહે છે લગ્નના ગીતીરીવાજમા પણ ઘણો ફરક રહે છે કોઈ ઠેકાણે લગ્નમા બ્રાહ્મણો હાંદુ રીતિ મુજબ વીધી કરાવે છે અને ખીજે ઘણે ઠેકાણે તેમ થતુ નથી. કેટલેક ઠેકાણે લોકો લગ્ન મરણ વિગેરે પ્રસંગે ઢાં પીવો એ પોતાનો ધર્મ અને ફરજ સમજે છે ત્યારે કેટલાક ઠેકાણેના ભીલ ભકતો ઉચ મા ઉચા બ્રાહ્મણના ઘરની રનાઈ પણ જમતા નથી. કેટલેક ઠેકાણે આપણા ભાઈઓ કેવળ લગોટી અને માથે એક ચીથડ ખાધીનેજ શરીરનુ રક્ષણ

કરે છે, અને ખીજે ઠેકાણે આપણા કેળવાયલા ભાઈઓ, તેમજ પંને ટકે રૂખી થયેલા ખેડુતો ઉજાગીયાતોની માફકજ બધા પહેરવેગ રાખે છે, અને તેમની રહેણી કરણી પણ તેમના જેવીજ થયેલી હોય છે આવી ઉચી નીચી પાચ-રીવાળા બધા ભાઈઓનો નમુદાય એક ઠેકાણે ભેગો થાય તો કેવું સાડ ? આજે તો એ જાન સ્વાના જેવો લાગે છે, પણ પ્રભુની મદદ હશે તો એ સમય બહુ ગહેલોજ પાચ કે સાત વરસમાજ આપણને માપડશે એવી મને આગા છે

૧૯ લાખ લીલો

આપણી વન્ની કંઈ નાનીમુની નથી અને કંઈ એક બે છત્રામાજ નથી રાજપુતાનાના દરીણુ ભાગમા ગુજ ગતના બધા ભાગોમા કાર્ગાવાડમા, ખાનદેશમા, નાગીક અને અહમદનગર છત્રાઓમા અને દક્ષીણ સીધમા અને દક્ષીણ હેડાખાદમા આપણા ભાઈઓ જઈને વનેલા છે પ્રયમ તો આપણુ પહાડોમા અને જગલોમાજ રહેજરહાજ ખેતી કરીને અને જગલના ફળોનો આહાર કરીને તથા પ્રાણીઓનો શીકાર કરીને શુભરો કમ્તા હુતા પરતુ કાળના વહેવા સાથે આપણે જગલવાની મટી ગામડાના ખેડુત તથા મજૂર થયા છીએ અને જગલના ફળ ઉપર શુભરો કરવાનું છોડી દઈ, તથા માનાહારી મટી જઈ, ખાજરો તથા જુવાર

આતા થઈ ગયા હીએ, અને હવે આગળની માફક શકેરોમા જતા હરતા નથી વળી આપણી વસ્તી ટુકી પણ નથી. ૧૯૨૧ ના વસ્તીપત્રક પ્રમાણે દેશના બરા ભાગોમા લીલોની સગયા ૧૯ લાખ આઅરેની છે આટલી મોટી સગયા એટલે સ્વીટઝર્લેન્ડ દેશની વસ્તીનો ૨૩ ભાગ-અથવા કાઠીઆવાડની વસ્તીનો ૪/૫ ભાગ-આટલી મોટી સગયા એકી વખતે જાગીને પોતાની મુધારણા કરે, દારૂ અને એવા બીજા દુર્વ્ય સનોથી, તેમજ કવચિત ચોરી જેવા ગુન્હાઓ કરે છે તેમાથી દુર થઈ જઈને બરાજ ઉત્રાગી ખેડુતો કે કારીગરો કે બીજા ધધાદારીઓ બની જાય તો તેથા દેશને કેટલો મોટો આર્થિક અને રાજકીય લાભ થાય! પણ તે તો આપણે આપણા જુના બરાળ રીવાજો દોડી દઈએ, આપણા ઉજાગીયાત ભાઈઓના સમાગમમા આવીએ તેમની સાથે રહીને તેમની બરોબરીનુ કામ કરતા શીખીએ, તોજ બની ગકે.

આપણા પુર્નજોમા શુરાતન અને મદાનગીના ગુણો ઘણા હતા, તેનુ અત્યારે જાન કરવા હુ ઈચ્છતો નથી આપણા આગળના નેડાઓમા મોટા મોટા રાજ્યો હતા, તેને સભારીને હુ દીક્ષગીર યવા ઈચ્છતો નથી, પણ આપણામા હાલ નુ શુ બદીઓ પેગી ગઈ છે, શી શી અનીતી દાખલ થઈ ગઈ છે, તેના ઉપરજ તમારૂં ધ્યાન યાન ખેચવા માશુ છુ, અને તેથી (૧) દારૂનિષેધ (૨) શીક્ષણનો પ્રચાર

(૩) લગ્નના રીવાજોમા સુધારો અને (૪) ધાર્મિક પ્રગતી, એટલી જાણતો ઉપર ભાર મુકીને આજે જોલવા માગુ છું. આટલી જાણતોમા આપણા આગળ પડતા ભાઈઓ પણ જો ફેરકાર કરી શકશે તો આપણી કોમની ચઢતીના દીવમો ખડું દુર ગહેશે એમ હું માનતો નથી.

(૧) દાડ નિષેધ

દાડ એ આપણા ભીલ ભાઈઓનો મોટામા મોટો દુશ્મન છે. ભીલ કોમને જાળક કોમની ઉપમા મેળવી છે, એટલે કે બીજી કોમોના પ્રમાણમા તે અપકવ ન્થીતીમા છે. કો-જાળકને જોળના માટલા પામે અથવા ખાડના રૂબા પામે એસાડયો હોય તો તે જ્ઞાત કે રાટલો ન જાતા કેવળ જોળ ખાડજ ખાયા કરે તેવી રીતે જગલમા કુદરતે જથાબધ ઉપજાવેલા મહુડાના ઝાડો વચ્ચે રહેનાર આપણે છુટથી બધે પ્રવેગે દાડનો ઉપયોગ કરવાને ટેવાઈ ગયા છીએ. પણ બુદ્ધિથી વિચારી જોતા તેના ઉપયોગથી મનને તથા શરીરને ઘણું નુકસાન થયું છે-થાય છે, પૈસા ટકે સુવાર થઈએ છીએ, અને આ વાણિજ્યના રાજ્યમા તો હાથે દાડ ગાળીને કેદમા પણ જઈએ છીએ તો દાડ તાડીનો સપૂર્ણ ત્યાગ કરવો અને એ લાલચને પોતાની પાસેજ ન આવવા દેવી એ જરૂરનું છે. આગળના વખતમા આપણને હાથે દાડ ગાળવાની રાજ્ય તરફથી મનાઈ ન

હતી, ત્યારે આપણે તે પીવા તરફ હાથતા જેટલા દોરાતા ન હતા પણ હવે તો, જેમ, કોઈપણ કામ ન કરતો, એમ બાળકને કહેવાથી તેને વિશેષ કરવાનું મન થાય છે, તેમ આપણને દાડની ટેવ વધી પડી છે, અને હજારો અને લાખો રૂપિયા તેની પાછળ ખર્ચાદ કરીએ છીએ. આ જગ્યાએ ગેન્ડાયદે દાડ ગાળતા પકડાઈને આપણા કેટલાક લાઈઓ જેલમાં પણ છ બાર મહીના કાઢી આવે છે પણ હવે આ બુધ્ધિવાદના જમાનામાં દાડને તો આપણે છોડવેજ છુટકો એ હથેજ સરકાર તથા તેને પગલે પગલે ચાલીને દેશી રાજ્યો દાડમાથી મોટી ઉપજ કરતા અટક્યા નથી, અને હવે જ્યારે આપણે દાડની દુકાનો બંધ કરવાની માગણી કરીએ છીએ અને આ લાલચો હુમાન રમતામાથી દુર કરે એમ કહીએ છીએ, ત્યારે અમારી ઉપજ ઘટી જશે અને અમે ગભ્ય-કારભાર કેવી રીતે કરીશું એવી પોકલ દલીલે બતાવે છે. પ્રથમ પ્રજા અને પછી રાજા પ્રજાની માગણી પ્રમાણે રાજ્ય થવું જોઈએ, નહિ કે ગભ્યો. ગમે તેવા ખાસ ખર્ચો કરે અને તેને પગસા પુરા પાડવા માટે દાડ જેવી બદીઓને લોકોમાં ફેલાવે હું અનુભવથી કહી શકું છું કે ગંભડાઓ-માથી દાડની દુકાનો રફતે રફતે કાઢી નાખવામાં આવે તો આપણી દાડ પીવાની લાખા વખતથી પડેલી યુરી ટેવ ટુક વખતમાં નાબુદ થઈ જશે અને તેથી આપણને ઘની અનેક

પ્રકારની હાની હર થશે, દાડ્છોડી દીધેલા ખેડુતો ટુક વખતમા પધંસે ટકે મુખી, મારા ઘરખારવાળા અને આળસદાર બની જાય છે એ કોણે નથી અનુભવ્યું ? દાડ્છોડી રાક્ષસને કાઢી મુકવાથી તેની માથે આપણી દરિદ્રતા અને ગરીબી અને ગુલામી પણ ચાલ્યા જાય છે મારી તમને વિનતી છે કે તાલુકે તાલુકે, ગામડે ગામડે, જ્યાં જ્યાં આપણી વસ્તી છે ત્યાં ત્યાં, આપણા પચોએ દાડ્છોડી ન પીવાના ઠરાવે. કરવા જોઈએ, અને તે ઠરાવ તોડનારને પચ તરફથી ચોગ્ય સજા થવી જોઈએ સરકાર પીકા બંધ કરે કે ન કરે તેની વાટ જોયા વીના આપણે તો તેના ઘરાક મટી જવું જોઈએ અને આપણું આણુમમજી લાઈઓત પણ મુધાગી લેવા જોઈએ

શિક્ષણ પ્રચાર

કેળવણીના કેલાવો એ આપણને ખીજી મોટી જરૂરની વાત છે અસપાસની તમામ લણેલી અને બુધ્ધિશાળી કેમોમા આપણે અભણ, હીસાળ કીતાબના જ્ઞાન વગરના, અને બુઝથલ જેવા રહીએ તો શાહુકારો આપણને છેતરી જાય મોઢી કી મતને. માલ આપણી પાસેથી સસ્તામા પડાવી લે, અને આપણી સખત મહેનત મજૂરીના લાલ તેઓ લઈ જાય તેમા શું આશ્ચર્ય ? હજી મુધી આપણામાથી કેટલાક કાકરા મુકી મુકીને હીસાળ ગાણીએ છીએ શાહુકાર આપણી પાસે કેટલી રકમ માગે છે અથવા

ગ્યાજ કેટલું ચઢાવે છે તેનું આપણને લાન મળ્યું હોતું નથી
 તે કેટલી દયાજનક સ્થિતિ છે ? બધાજ લંબુદાની વચ્ચે
 આપણે અલણ કેમ ટકી શકીએ ? કદાચ તમે કહેશો કે
 અમે મહેનત મળુગી કરતારા અને મોટી ઉમરના માણસો
 તે કેમ લણી શકીએ ? તો હું એટલુંજ કહીશ કે બીજું
 કંઈ નહીં પણ તમારા છોકરા અને છોકરીઓને તો લણાવો ?
 તમારા બાળકોને લણાવશો તો નેઓ તો તમારા જેવી
 લાચાર સ્થિતિમા નહીં રહે ? આ જમાનામા વનુ વીના નહિ,
 પણ વિદ્યા વીના નર પશુ સમાન છે આપણે જ્યાં શાળા
 જોઈતી હોય ત્યાં મચ્છાજ અત્રા ગજન પાનેથી ગાળા કઢાવો,
 ગાયકનાડી ગજ્યમા ત્યાની સરકારે જેમ મદત બોર્ડીંગો
 બોલી છે, તથા દીવા, ગોડમગા અને બેગમમા પણ
 મરઠારી બુલ્લાઓમા બોલાયલી છે, તેવી રીતે અનેક
 બોર્ડીંગોની માગણી કરીએ અને આપણા કોઈપણ બાળક
 બાળકીને હવે અલણ ન રાખીએ ઉજળીયાત અને આગળ
 પડતી કામોને લણાવવી તેના કમતા આપણી જેવી પછાત
 રહી ગએલી કોમને લણાવવી અને તે માટે કેળવણીના
 પ્રચારકો રાખવા તે મચ્છાગની ખામ ફૂજ છે, પણ તે સાથે
 એટલું તો ધ્યાનમા રાખવું જોઈએ કે આપણી તે
 બાળનમા મોટી બેદરકારી છે તે દુર કરવી જોઈએ
 આપણે અદર અદરજ આપણા ગળા પ્રમાણે કેળવણીના ફડો

કાઠી આપણુ પગત લાગ્યોને મદદ કરવી જોઈએ અને
અનેક રીતે ઉતેજવા જોઈએ ગળીયા બળદને ઉઠાડવો બહુ
મુશ્કેલ પડે છે પણ ઉઠવાની ઇચ્છા પામનાર બળદ થોડીજ
મદદથી તરત ઉભો થઈ જાય છે તો આપણે પણ જો
ઇચ્છા કરીશું તો થોડીજ મુદતમાં ઉજળીયાત કોમોની
હારમાં અડીને ઉભા ગહીશું આપણે પણ તેમની પેઠે
ઇચ્છાનો અભ્યાસ કરવો કારણ આજકાલ આખી દુનીઆની
અરધા ભાગમાં એ ભાષા કેસાયલી છે અને સડની સાથે ઉભા
રહેવામાં પણ આપણને ઇચ્છાનો ખપ પડે છે તે સાથે હુન્નર
જ્ઞાન પણ મેળવો અને દેશપરદેશમાં મુઆફરી કરીને આપણી
સ્થિતિ આપણા દેશની ખીજ કોમોના કરતા તેમજ ખીજ
દેશોની પ્રજા કરતા કેટલી ઉતરતી છે તેનો અભ્યાસ કરો.

(૩) લગ્નના રીવાજોમાં સુધારા

આપણુ લગ્નના રીવાજોના મુળ પાયામાંજ ઘણા સુધારા
કરવાની જરૂર છે હીંદુ શાસ્ત્ર પ્રમાણે લગ્નની ગાંઠ મરણ
બાદજ છુટી પડે છે પણ આપણે તે મુજબ વર્તતા નથી,
અને પુરૂષ રહેજો બીજી કે ત્રીજી ઝંઝી પગણી લાવે છે,
અને સ્ત્રી પણ બીજી સારૂ વર મળતા પોતાના પતીને
છોડી જાય છે અથવા તો અન્ય ધર્મના પુરૂષ સાથે ચાલી
જાય છે લગ્નની ગાંઠ એ એક ધાર્મિક અને દેવી સંબંધ
છે એ સંબંધ દુનીઆની મજા માણવાને, અથવા તો મનસ્વી

પણે પ્રાચે તેમ કરવાને બધાગણો સબધ નથી લગ્નની
ગાઠ છેડી શકાયજ નહિ અને ખાસ નજેગોને લીધે છોડ-
વાની જરૂર લાગે તો પણ જ્ઞાતીના પચને જોજાવી તેમની
ગ્ન સિવાય પુરૂષે બીજી સ્ત્રી ન કરવી જોઈએ સ્ત્રીએ બીજો
પતિ ન કરવો જોઈએ વળી કોઈપણ સ્ત્રીને બીજી કોમવાળા
અથવા બીજા વર્મવાળા લઈ જાય અને તે આપણે મહન
કરી લઈએ કે ચોડા રૂપીઆ લઈને તેની માડવાળ કરી
દઈએ તે તો આપણી નામદાઈજ ગણાય આપણી ખડેન
દીકરીઓનું આપણે પુરી રીતે રક્ષણ કરવું જોઈએ, અને
તેમને આપણી કોમની બહાર કોઈ પણ કારણસર જવા
દેવી નહી જોઈએ વળી કેટલેક ઠેકાણે કન્યાને બાપ પર-
ણાવતા પહેલાં વરવાળા પાસેથી અમુક રકમ લે છે, અથવા
ચોખ્ખા શરદોમા કહીએ તો પોતાની દીકરી વેચે છે, તે
નીવાજ બધ પડવો જોઈએ વિવાહના બચ માટે થોડી
ઘણી રકમ લે તે કદાચ ચલાવી લઈએ, પણ કન્યાના દાપા
નરીકે અમુક રકમ તેના માળાપને મળવીજ જોઈએ એ
વિચાર તો મનમાથી દુરજ થવો જોઈએ આ સુધારા ધીમે
ધીમે થાય પણ ચોક્કસપણે થવાજ જોઈએ તેમ નહી થશે
તો ઉજળીઆત કોમને આપણા માટે મારો વિચાર આવશે
નહી અને આપણે તેમની નજરમા હલકાજ ગણાશું વળી
તે રીવાજો આપણામા અનીતિ પણ વધે છે અને ધર્મની
દૃષ્ટીએ પણ આપણને ચઢતા રોકે છે

(૪) ધાર્મિક પ્રગતી.

યતો ધર્મ મતો ૪૧ એ વાક્યમા પુણું સત્ય સમા-
ચલુ છે ધર્મને માર્ગે આપણે ન ચઢીએ ત્યાં મુખી પૈંઝ
ટકે મુખી ન થઈએ કયામના ગાડા લાવીને ભરૂચ અ કલેશ્વરના
જીનો ભરી દઈએ, અથવા ગુજરાતી ઇંગ્રેજ પોપટની માફક
ભણી જઈએ, તો પણ આપણે ખરે માર્ગે ચઢ્યા છીએ
એમ ન કહેવાય કપડાં તથા શરીરની સ્વચ્છતા રાખવી,
સહવારે તથા રાત્રે પા કલાકે અઘ્ધા કલાક પ્રભુનું ધ્યાન
ધરવું, પ્રાણી માત્ર પ્રત્યે દયા ધર્મને માર્ગે ચઢીએ ત્યારેજ
આપણી ખરી ઉન્નતિ થાય, અને આપણે ખરા હીદુ
કહેવાઈએ સરકારી વસ્તીપત્રકના રીપોર્ટના ઇંગ્રેજ
લખનારાઓ પ્રશ્ન કરે છે કે ભીલ એ હીદુઓ ખરા
દશ દશ વરસે થતી છેલ્લી ત્રણ વસ્તી ગણતરીમા
આપણી ભીલ કોમ તથા એવી બીજી અસલ વખ-
તની કોમોને હીદુ ધર્મની નહી, પણ એલીમીસ્ટ
ધર્મની એટલે અપકવ. અગ્રાદ, જુના યુગનો ધર્મ
પાળનારી કોમો તરીકે ગણી છે. હીદુ ધર્મને ન
જાણનારા ઇંગ્રેજ સીવીલીયનોએ આવી ભુલો કરી,
તેથી કરીને આપણે કઈ હીદુ મટી જવાના નથી.
હીન્દુ ધર્મના બધા મુળતત્વો આપણામા છે, આ
પણે વર્ણભેદ પાળીએ છીએ, હીન્દુ તહેવારો અને

ઓચ્છવો પાળીએ છીએ, તથા કેટલાક દેવ દેવી-
ઓને પુજીએ છીએ, છતાં લીસો હિન્દુ છે કે નહીં
એવો પ્રશ્ન તો છેક અજ્ઞાણ પરીદેશીને જ થાય,
પણ આપણે ધર્મકાર્યમાં શ્રદ્ધાભાવે બેસાવતા નથી, તથા
મંદીરોની સ્થાપના કરી નથી, તેને લીધે આવી ગયા કુવાનુ
તેમને ન્યાય મળે છે આપણે ઠેકાણે ઠેકાણે આપણી સપ્તી
પ્રમાણે આપણા મંદીરો બાંધવા જોઈએ તેમાં ગમ અથવા
દુષ્ટાનુ મુર્તિ સ્થાપવી જોઈએ, અને હીંદુ ધર્મના ઉચ્ચ
તત્વોનો અભ્યાસ કરવો જોઈએ અનેક ઠેકાણે લીલબકતો
હાલ થયા છે, અને આપણા અજ્ઞાન ભાઈઓને બોધ આપી
રહ્યા છે, દાડ, માન્ય છોડાવી રહ્યા છે, અને ધર્મનો ઉપદેશ
આપી રહ્યા છે વડોદરા પાસે મોજલપુરના બાવા જયગમ
દામજી, જાતે લીલજ છે માડવા ગામના જેઠાભાઈ ગીરીયા
ભટ્ટ છે, તે પણ લીલજ છે, અને તેઓ પણ સારી રીતનો
ધર્મોપદેશ કરી રહ્યા છે દાહોદ ઝાલોદના ગોવીંદ ગુરૂ પણ
ઉપદેશ આપી રહ્યા છે પરંતુ તે ઉપરાંત આપણને મંદી
રની ખામ જરૂર છે કે જ્યાં મુર્તિની સ્થાપના ઉપરાંત કથા
વાર્તા થઈ શકે, અને અગામી પુનમે કોઈ સારા ગુરૂનો
ઉપદેશ પણ મળી શકે દાહોદ ઝાલોદ તાલુકામાં આવા બે
મંદીરો બાંધવાની રાજીઆત કરી છે, અને અહીંયા પણ
એક મંદીર બાંધવાને ભાઈ નર્મદાશંકર પ્રયાસ કરી રહ્યા

છે તે જણાવતા મને ખુશી ઉપજે છે જ્યાં જ્યાં આપણા
ગળાઓ અથવા તાલુકદારો હોય ત્યાં ત્યાં આવા મદીરોની
સ્થાપના અને તેને માટે કર્વ જેતર કે એવોજ બીજો કાંઈ
ધર્માદો તેને આલુ રાખવા બાધી દેવો જોઈએ

ઉજળીયાત ભાઈઓને

મારે હવે લાલ કોમ અને એરીજ બીજ અસલ
વનની કે મેના સળધમા બેચાગ માફ સાફ વાતો માગ
ઉજળીયાત ભાઈઓને કહેવાની જરૂર છે અચર સુધીમા
તમે ભવિની માગે બે જાતનો સળધ રખતા આવ્યા છો,
એક તો સાહુકાર તરીકે અને બાજો દાડના પીડાવાળાઓ
તરીકે સાહુકાર તરીકે તમે શ્રામત તથા બુધ્ધિમાન
હોવાથી અમારી અજ્ઞાન અને ભોળી કોમને સાની રોત
નીચાવી છે, અમારી મહેનતો અને પરસેવાએ તમોએ મોટી
હવેલીઓ બાધી છે, તથા ગળખર બન્યા છો, પણ હવે તે
લાલુ નહીં નલે હવે તમારી બુધ્ધિ બીજ દીશાએ વાળો,
અને માર્થમાજ ખરચેલી ગણત્રાઓને અમારૂં શ્રેય કર
વામા તથા અમારા કલ્યાણને માટે હવે વાપરો અમને
આજ નુધી અમાગી સ્થીતિનું લાન ન હતું તેથી અમે
ગમે તેમ ચકાવી વીધુ પણ હવે અમે જગા છીએ નેથી
જે કર્વ તમે અમારી પાસેથી અત્યાર સુધીમા લીધુ, તેનો

કંઈક બદલો અમને આપો અમાગ માટે શાળાઓ ઉઘાડો, અમને આશ્રમ (ખોડીંગ મકુલો) ચલાવી આપો, અમને મદિરો બધાવી આપો, અને અમને તમારાજ ગણીને-અને અમે તમારા તો છીએજ-તમાગ બાળકોને શીક્ષણ આપો છો તેવું બુધિનું તથા ધર્મનું શીક્ષણ અમાગ બાળકોને પણ આપો અમારા જ ગલોમા, અમારા ગામડાઓમા અમારા ઝુપડાઓમા અમારી વચ્ચેવચ્ચ રહીને અમને ગુધાગ્વાને તમારા નવજુવાન સ્વયંસેવકોને મોકલો અને અમારૂં ઉચ્ચ જીવન બનાવવામા અમને મદદ કરા અમે હીંદુ છીએ અને હીંદુ મટીને ખ્રીસ્તી થવાને જરાયે ઈચ્છતા નથી પણ અમને હીંદુ ધર્મનું જ્ઞાન આપો, અને અધારામથી અજવાળામા આવવામા તમારો હાથ આપો અમે તમારી મદદ માગીએ છીએ તે વખતે અમને પાછા હડશેલશે નહિ

ઉજળીયાત લાઇઓ, તમારામાથી જેઓ દારૂના પીડાને ધ ધો કરે છે, પછી તે હીંદુ હો કે પારસી તેમને વીનવીને કહું છું કે તમે આજ ગુધી અમારી આર્થિક અને નેતીક પાયમાલી કરવામા બાકી રાખી નથી, અમારી જમીનો આવકી લીધી છે, દોઢ બે આનાના નજીવા રોજ અમારી પાસે ટાઢ તડકામા મહેનત કરાવી છે થોડી થોડી રકમો આપીને જીદગીભરના તમારા ગુલામ અમને બનાવ્યા છે, તો હવે કંઈક વિચાર કરો પારસી કોમ હીંદુસ્તાનમા આગળ

પડતો દરબજો ભોગવે છે તમે અમારી સ્ત્રીની સળધી
 અમારા દારીદ્ર સળધી કંઈક વિચાર કરો અને તેને માટે
 તમારા બુદ્ધીશાળી લેબભાથી ઉપાયો શોધી કાઢો તમે
 પરમાર્થી કોમ તરીકે હિન્દુસ્થાનમાં પ્રખ્યાત છો, પણ આ
 દારૂ વેચાણના અવળા ધધાએ તમને પણ અવળા દોર્યા છે
 તેમાથી પાછા હડીને દારૂનો ધધો છેડી દો અને અમને
 અધોગતીએ લઈ જતા બધ થાયો અને કરેલા કામના
 પ્રાયશ્ચિત તરીકે તમારી કોમના અધ્યનેત્રકે પણ અમારા
 જગલોમાં વસવા અને અમને નાગે રસ્તે ચડાવવા મોકલો
 તમે જગલમાં દાડના પીડાઓ ઉઘાડી શકો છો, તો તે
 બધ કરીને તેની જગ્યાએ નીગાળો અને આત્રમો પણ
 ચલતી ગકશે, અને અમારૂં ઋણ અદા કરી ગકશે અમને
 હવે ગ્રીસ્તી મીશનરીઓને બદલે હિન્દુ મીશનરી અને
 બ્રાહ્મણોની જરૂર છે તમારા જેવા સમજુને વિશેષ શુ કહીયે '
 નેજીને ઈમારો બસ છે,

અમારા નવ ઉજળીયાત લાઈઓને વીતતી છે કે હવે
 અમને જગલી, અજાત અને અધકારમાં ડુબેલા ન રાખો
 હાલ અમારા ને તમારા વચ્ચે સળધ નહી જેવો છે, તેને
 ગાઢો કરવો અને અમને તમારી સાથે બેસવા જેવા કરવા
 એ તમારી ધરજ છે તમે અમને હાલ દલીલ અને છેક
 હલકી ર્થિતિમાં ગળી મુક્યા છે, તેમાથી બહાર કાઢો અને

પછી અમે પણ તમને કેવી સહાય કરી શકીએ છીએ તે તમે જોઈ શકશો. થોડા વરગે પહેલા ઉજળીયાતે બીલોથી ડરતા હતા, હવે બીલો ઉજળીયાતથી ડરે છે એ એક બીજાની ભયની અને રાકાની ડાટી ફેરવી નાખીએ, અને તમે અમારા ગુરૂ, અમે નાના અને તમે વડીલ, એ રીતે 'ઓરૂમ નહતા વવતુ નહ નો ભુતપ્તુ નહ વિય કવ્વા વડુ' તેજન્વિના વધિતમ તુમા વિદિષાવડુ' ઓરૂમ શાન્તિ ગાન્તિ શાન્તિ !'

પરિપદના ઠરાવો

(૧) દારૂથી ભીલ કોમની પાયમ લી થઈ છે દારૂ ન પીનારના ઘરખાનુ ગુળી હોય છે ધર્મ, ધ્યાન, કથામા ચીત પરોવાય છે અને જીદગી ગુળી થાય છે માટે કોમની ચઢતી માટે સ્ત્રીની મુલાવડના પ્રયત્ન ચીવાય દરેક વખતે દારૂ નાડીનો ત્યાગ કર્યા આ પરિષદ ઠરાવ કરે છે

(૨) ભીલ કોમમાંથી કેટલીક કન્યાઓ અને બધરીઓને પરકોમમાં લઈ જવામાં આવે છે અને તેની ફારગતીના પૈસા લઈ દાવો માડી વળાય છે આમ થવાથી સ્ત્રીઓનું પ્રમાણ ઘટતું જાય છે તેથી ભીલ (જાતી) બહાર કન્યા જતા તેની પ્રારગતી ન લેતા તે તે ગામના પચોએ તે કન્યા અથવા સ્ત્રી પાછી મેળવવા તજવીજ કરવી તેનાથી ન અનેતો નગપચોને

ખળગ આપવી જેમણે તેમના અનલ ધણી અગર છોકરીના
આપને પાછી એપાવી દેવા તજવીજ કરવી

(૩) આ પરીપદ ડગવે છે કે લગ્ન મળુના પ્રસંગોમા
જાતી ભોજનમા દુર્ગ્યસનની ચીજો ન વાપરતા હાગ ભત
કે ભાન ગોળ કરી ખવરાવવા

(૪) હાલ નિગાળો છે તેનો લાભ લેવા ભીલ ભાઇઓએ
છોકરાઓ મોકલવા અને તે માટે પચો એ જાતી ભાઇઓ
ઉપર દેખરેખ રાખવી, અને અકલેશ્વરની અદર ભીલ માટે
એક મયમ્ય ઘોડીંગ કઢાવવા મરકાર તથા અન્ય સસ્થા-
ઓને અરજ કરવી

(૫) હાલના ગ્રીમ સાચવવા માટે ભીલ ગ્રીવાયની બીજી
કામના માણુગને પગારે રાખવામા આવે છે પહેલા તે ગ્રામ
માટે ભીલ લોકો ના વગ્તણીયા તરીકે રખાતા આ કામ
ભીલોતુજ હતુ અને છે, પહેલા તેઓ ઘણીજ ઇમાનદારીથી
કામ કરતા હતા પાછલથી ભીલોમાયી કેટલાક અજાનીઓએ
ગ્રીમ સાચવવાની પૂરતી મજુગી ન મળવાને લીધે કપામ ચોરવા
માડ્યો તેથી ખેડુતો બીજાને ઉપલા કાર્ય માટે રાખે છે
આ ભીલ લોકોનો મગ્દાનગી ભરેલો અને પુરાપુરથી ચાલતો
ચાવેલો આમરૂદાર ધવો બને બાજુની કમનસીબ ભુલોથી
હટાઈ રહ્યા છે આમા ભીલો તેમજ ખેડુતો બનેને બેહદ

નુકસાન છે માટે ભીલ ભાઈઓને નમ્ર વિનતી છે કે તેઓ કપાસ ચોરીથી વીણવાની જરાએ દાનત ન રાખે તેમજ ગ્રામાણીક, નિર્વ્યસની અને બળવાન ભીલોની ટોળી બની પોતાના તથા નજીકના ગામોની સીમ સાચવવાનું માથે લે, અને ખેડુતેને વિનતી છે કે તેઓ હાલ જેટલું મહેનતાણુ બીજાઓને આપે છે તેટલું જ ભીલ ચોરીદારોને પણ આપે કે જેથી પ્રજાને આગળ ઉપર ધણુ સાડું અને અનેક લયમાથા બચી જવાશે.

(૬) ભીલો હિંદુ છે હિંદુ ધર્મને માને છે તેમની ક્રિયાઓ હિંદુ ધર્મ પ્રમાણેજ છે પણ તેઓ જાને ડની લે છે જેથી તે બરાબર નિધિયર થતી નથી માટે ધાર્મિક ક્રિયાઓ દરેક ભીલે પ્રાદાણે પામે અથવા તેમની દેખરેખ નીચે કરાવવી

આ પરીષદ હિંદુ ધર્મના નેતાઓ, ધર્મગુરૂઓ, અને પ્રાદાણોને લક્ષ્યાંશુ કરે છે કે તેમણે કેટલાક નમયથી તે ક્રિયાઓ કરવવી બધ ડની છે તે ફરીથી ચાલુ કરે હાલ તુરંત માટે જે ભીલો, દારૂ માન ન વાપરતા હોય, નવજ રહી ભક્તિભાવથી રહેતા હોય તેમના લગ્નની ક્રિયાઓ કરાવે

(૭) આ પરીષદ ઠગવે છે કે આપણી ભીલ કોમને માટે મદિરોની જરૂર છે તેથી અકચેશ્વર જેવા મંદિર થળે એકાદુ મદિર બધાય તેને માટે આપણે બધા ભાઈઓએ

આસ પ્રયત્ન કરવો જોઈએ તથા અન્ય હીંદુ કોમોને વિનતા કરે છે કે તેમણે આ કામમા અમને મદદ કરવી

(૮) અ. પગેષદ ડરાવે કે આ તાલુકાના ૬૨ ગામ પધકી દરેક ગામમા પાચ પાચ માણસનુ પચ નીમવુ, અને તે પોતાના ગામમા ધાગેનારણુ બરાબર પગાચ છે કે નહિ તેનો બદોબત કરે આ પચના ડરાવથી કોઈને સતોષ ન મળે અથવા પચનુ કોઈ નાતવાળો ન માને તો સરપચની કમીટીને નદરહુ આશ મી અથવા પચ ફરીઆદ કની શકે અને તેને નીકાલ છેવટનો સરજવો દર પુનેમે સરપચોએ બપોરના બારથી એક વાગ્યા પહેલા અક લેવમા અદાડી ભાગળે વગર બોલાવે અને પોતપોતાની હદના ગામોના ગુનાહની નોંધ લઈને હાજર થવુ

દરેક ગામના પચોએ કોટવાલની મારફતે પોતાના વગાના ગામોના સરપચને યચેલા ગુન્હા અને તેઓના કોઈના નીકાલ થયા હોય તેની ખબર દર માસની શુદ્ધ બારસ પહેલા મોકલવી આ મુજબ દક્ષીણ ગુજરાતના દરેક સ્થળના ભીલ પચોએ પચની વ્યવસ્થાની ગોઠવણ કરવી

સુખાઈ પ્રદેશ હિંદુ સભા અકલેશ્વર વિભાગના
મંત્રિનું સ્વાગત મડળના પ્રમુખ
તરીકેનું ભાષણ

નિષાદના બાણથી વિધાયેલા નેત્ર પક્ષીના જોડાને
જોઈ દયાથી ગળગળા યના, પરમ પુરુષાર્થી વાઙ્મીકિ ઋષિને
કવિતાદેવી પ્રસન્ન થઈ અને જેણે શ્રદ્ધ રમાયણ કવિતામા
પ્રથમ રચ્યું તે જે જાતિમા પ્રથમ જન્મ્યા હતા, વળી જે
જાતિમાથી ભક્ત શીરોમણી ગર્ભરી પેદા થઈ તે જાતિની
દક્ષિણ ગુજરાતની ભીલ પરિષદમા સુખાઈ પ્રદેશ હિંદુ સભા
અકલેશ્વર વિભાગના મંત્રી તરીકે, ભીલોની ઉન્નતિના
કાર્યમા નેવાભાવ તરીકે જોડાનાર તરીકે, હું આપ સવે
પધારેલા ભાઈઓને આવકાર આપુ છું જે જાતિના બળ
વડે અનેક રાજ્યો સ્થપાયા જે જાતિએ ગુર્જર રાષ્ટ્રના
ભાવિ નિર્માણમા ઉચ્ચ સ્થાન ભોગવ્યું છે તે જાતિની હાલની
સ્થિતિ જોઈ કોનું હૃદય કંપાયમાન ન થાય ! એવી હું ખદ
સ્થિતિનો ઉપાયનો તોડ કાઢવા આ પરિષદ ઉદ્ભવે છે

અકલેશ્વરની અબ્જુળાબ્જુ ભીલોની વન્તી મોટા પ્રમા-
ણમા છે તેમનો સુધારો એ આ પ્રદેશને સુધાર છે ભીલોમા
શાગિરિક નિર્ણયતા, વ્યસનો અને વંડમ મોટા પ્રમાણમા
ફેલાઈ રહેલા છે અને તેથી અજે સમગ્ર દેશ હુ ખી

નિશ્ચિતિમા છે આ પ્રદેશના ભીક્ષુ જેની ડરનાર અગર તો
 ખેતીની મજૂરી કરનાર છે અને તેથી તેમની ઉન્નતિ એટલે
 ખેતીની ઉન્નતિ અને દેશની આબાહાની છે આજે દરેક
 જગ્યાએ મજૂરીની મોઘવારી છે અને મજૂરી એટલે ૭૬
 ગીની જરૂરીઆતોનો મરવાળો ૭૬ગીની જરૂરીઆતોમા
 વ્યયન, લગ્નના ખર્ચો અને ભપકાદાર કપડાનો સમાવેશ
 કરાતો હોવાથી મજૂરીના દર વધતા આજે દરેક સ્ત્રીની
 કિંમત વધી પડી છે વળી ભીક્ષુમા કાલનુ ખાવાનુ હોય તો
 મજૂરી ડરવા આગમ ખતાવવામા આવે છે પરિશ્રમના દેશોમા
 પણ મજુરો છે પણ ત્યાં કેળવાયલા મજુરો મજુરીની
 મહત્તા સમજતા હોવાથી મજુરો પારી રીતે મક્કી શકે છે
 અને મજુરીના પ્રમાણમા કામ પણ આપે છે મજુરી કરવાની
 બેદરકારીથી દેશમા આર્થિક ઉવલ પાવલ થઈ રહી છે અને
 તે માટે ભીક્ષુની કેળવાળી તેમને વિવેકી અને વિનયી
 બનાવવા, લગ્નના ખર્ચો ડમી થાય, વ્યયનો ઓછા થાય
 અને સાદા આવે તો મજુરીની આજે જે દશા છે તે ફરે
 અને દેશની અદરથી મોઘવારી ડમી થાય એ નિચાર અજો
 સાત વર્ષથી માગ મગજમા સગત ગહે છે

આજથી માત્ર વર્ષ ઉપર રાજપીપલા સ્ટેટના ભીક્ષુ,
 ધાણુકા તોરેની નિશ્ચિતિ મારે માત્ર અને જગલે જગત ફરતા
 જોયલી છે ત્યાં હોકોને સમજાવી ધાર્મિક આશ્રમદ્વારા

વ્યસનો ત્યજ કરાવેલા હતા તેમા થોડા સાધનોથી પણ તે વળતે મળેલી સફળતાથી ભીંસો તરફ માફ ધ્યાન ખેંચાયુ અને મારી આજીવિકા ચલાવતા ચલાવતા વળત ફાજલ પાડી એમની ઉન્નતિ માટે પ્રયત્ન આરંભ્યો ન્યારપછી હું જેમ જેમ ભીંસોના સમાગમમા આવતો ગયો તેન તેમ મને લાગવા માડયુ કે જે પ્રભુપાએ હું ત્રણ ચાર વધ ઉપરની જીવલેણ ખીમારીથી માડ માડ બચ્યો તો હવે મારે માટે બાકી નહોત આયુષ્યમા જે થોડા ઘણા વર્ષો છે તે આ જાતિની મેવામા જાડવા આ માટે ગુજરાત ધાર્મિક આશ્રમ દ્વારા ત્રણ ચાર માલથી પ્રચારકો મોકી ભીંસોમા કાર્ય શરૂ કર્યું અને આશ્રમ તરફથી ચાલતા ધર્મજીવન મસિક વડે લોકોમા ભીંસોને ધર્મજ્ઞાન અને સુધાગતા બીજો વાવવા ઉચ જ્ઞાતિના લાઈઓનુ યાન ખેંચ્યુ આગળ કડી ગયો તેમ ભીંસોનો સુધાર એ દેશની ઉન્નતિનુ મૂળ છે, તેથી એમને માટે અકલેશ્વર અને આયુષ્યાજી નિશાળો અને પ્રચારકો મોકીને તેમનામાથી ગૃહેમ અને અજ્ઞાનતાના ખીજાનો નાશ કરવા સાધનોની સગવડ બરોબર ન હોવા છતા પણ ગોઠવણ કરવા માડી

૧૯૨૩ ની આખરે મુળદ્વ પ્રદેશ હિંદુ સભાએ કાર્ય હાથમા લીધુ અને પછીથી ઉપરોક્ત સભા ભીંસોની ઉન્નતિ માટે ઘણુ કરી ગહી છે

અકલેશ્વર મુકામે ભીલોને માટે એક થાણુ મુકી તેમના અહઃ અહઃના કજીઆ કમી કરાવવા તથા મુયેહશાનિ જાળવવા માટે મલાહ અપય છે તથા એક તાત્કાલિક મદદના માધનોની દવાની ગોળવણુ તેમને માટે કરવામા આવી છે અકલેશ્વરમા હાલ બે શાળાઓ ચાલે છે જે રજીસ્ટર્ડ થયેલી શાળાઓ છે તે ઉપરાત ગડખોલ, અમૃતપરા તથા વાલીયા તાલુકામા ચાટલીયા અને ડંકેલી મુકામે ભીલો માટે શાળાઓ છે અમૃતપરા મુકામે તો ભીલો માટે એક વસતી જુડવાળી શાળા આશ્રમ માટે મકાન તૈયાર થતા ગડ કર્જામા આવશે આશ્રમ માટે મકાન બાંધવા ખુદ અમૃતપરાના ભીલોએ બંને ડંકેલીયાનું ઉવગાણુ કર્યું છે એ છતાં માધાગણુ મકાન બાંધવા માટે રૂ ૧૦૦૦ બીજા નેડશે એ પ્રભુ ઉપર નદ્દા રાખી કામ ચાલુ કરી દીધું છેજ

આ આશ્રમમાથી ભીલ યુવકો ઉચ્ચ સેનાની ભાવના વાળા મનાતન ધર્માભિમાની હિંદુઓ પેદા કરવાનું અમે ઇંગ્રીએ ઢીએ અને તેનું કામ અચાર્યી આશ્રમનું મકાન ન હોવા છતાં ગડ થઈ ગયું છે ભીલ પ્રજા બળવાન અખડિત પ્રજા હતી, આ પ્રદેશમા તેમનું રાજ્ય હતું હજુ પણ તેમની કેમના ઘણા રાજાઓ છે તેઓ રીવમકતો હતા, પણ પાછળથી વ્યમનો વગેરે વધતા તથા બ્રાહ્મણોનો મસર્ગ છુટી જતા આજે આ જાતિ ધર્મ પરિન્યાગાદ્ બ્રાહ્મણે અ

પરિત્યક્તા મ્લેચ્છતા યયુ । મુજબ અધોગતિમા આવી છે અને એમનામા આજે શાસ્ત્ર વિધિ વગરની અનેક પુનઃઓ દાખલ થઈ ગઈ છે ઘણી જગ્યાએ દેવીની આગળ પાકા કે અકરાનો વધ કુન્વામા આવે છે કબજેની માનતા કે પુજા કરવામા આવે છે દેવી આગળ માસ દાડનું નૈવેદ્ય ધરાવાય છે આ બધું શાસ્ત્ર વિરૂદ્ધ હોવાથી અટકે તોજ આ કોમની ઉન્નતિ થાય કારણકે બહેમ અને ખોટા રીવાજો બળવાનમા બળવાન માણુન કે કોમને પાયમાલ કરે છે એક વખત એવો હતો કે ગામ કે સીમ સાચવવા આપણે ભીલો ઉપર વિદ્યામ રાખતા હતા હજુ પણ વળતણીયા અને રખા રાગ્દ ભીલ માટેજ વધરાય છે પણ આજે શું જોઈએ છીએ ? ભીલો ખેતરમાથી કપાસ ન વીણી જાય એ ખીકને લીધે આ પ્રદેશના દરેક ગામને સીમ સાચવવા માટે ઘણા ભારે સ્વે-ચ્છિક કર પરદેથી માણુએ રખી ભરવો પડે છે ભીલ કોમની ફરજ છે કે તેઓ પોતાની પુર્વની જાહોજલાલીનો વિચાર કરી કપાસની ચોરી ન કરે, એટલુજ નહિ પણ પોતે પહેલાની માફક સીમ અને ગામ સાચવવા ફરીથી રખા બની કપાસ ચોરાતો અટકાવે અને આ પ્રદેશનો ઉદ્ધાર કરે અને ભીલ કોમની આબડ્ડ અને ગૌરવ જાળવે

ઘણા દુરદેશથી પરધર્મીઓ આવીને ભીલોને અક્ષર-જ્ઞાન આપી અને તે મારપ્રતે ધર્મનો ખોધ આપવા પ્રયત્ન

કરે છે, તો શુ સાધન મપન્ન હિંદુ ભાઈઓની આપણા આ પાછળ પડેલા હિંદુ ભાઈઓ માટે અક્ષરજ્ઞાનનું સાધન તથા આ મોટી કોમ માટે મંથન્ય જગ્યાએ એક ઉત્તમ પુણ્ય પ્રાર્થના માટેનું મંદિર કરી આપવાની ખેડડી ફરજ નથી શુ ? અકલેશ્વર ખાતે મંદિર માટે જગ્યા સારૂ ભીલ સમાજના ડેપ્યુટેશને મે કલેક્ટર સાહેબ પાસે થોડા વખત ઉપર અરજ કરી હતી જેના જવાબમા મે કલેક્ટર સાહેબે મંદિરની જગ્યા માટે ગોઠવણ કરવાને મંડાનુમતિ લખેલું આશ્વાસન આપ્યું હતું તે માટે ભીલ કોમ તેમની લડી લાગણી માટે આભારી છે હવે ભીલ કોમ માટે મંદિર માટે ગોઠવણ કરવી એ સુરક્ષિત અને ઉચ્ચ કોમની ધાર્મિક અને નૈતિક ફરજ છે

આ મંદિર ફક્ત પુનનું સ્થાન નહિ પણ વિવિધ પ્રકારની જનસેવાનું સ્થાન બને, ત્યાં અનેક દુખી ગુખી આવી વિશ્રાંતિ, દવા, પાણી, અને અન્ન મેળવી શકે, ત્યાંથી બુદ્ધિપુર્વકનું ધર્મજ્ઞાન અને સેવાની ભાવના વાળા પ્રચારકો ફરી લોકોમા નૈતિક સામાજિક પ્રચાર કરે એવી ભાવનાવાળું મંદિર આ ભીલ સમાજ માટે બનાવી આપવામા મદદ કરવા હું દરેક ઉચ્ચ કોમના બધુઓને વિનવું છું ભીલો ચઢશે તો મજુરી કોણ કરશે ? એમ શકા ઘણી વખત મારી સમક્ષ મુકવામા આવે છે એક

સારા કેળવયલા વૃદ્ધ ગૃહસ્થે તો એમ મને ચોકાસુ જણાવ્યું હતું. બીજા કેળવાયલા બેઠરકાર મજૂરો વડેજ આપણે નુકસાનમા છીએ. કેળવણી અને ધર્મભાવ જાગૃત થતા મજૂરી કરવામા નાનમ છે એ જ્યાંલ જતો રહે છે સાદાઈ આવે છે અને પૈસા લીધા તેના હલાલ કરવાની વૃત્તિ પેદા થાય છે અને એમ બને છે તે હું જાતે અનુભવથી જાણુ છું અને એટલાજ માટે નીતિ અને ધર્મભાવના વિનાનું મજૂર સંગબળ મજૂરોને પોતાને તેમજ દેરાને નુકશાનકારક માલુમ પડયું છે ધર્મનીતિની ભાવના કેળવાતા આ બધું ફરી જશે અને હિંદુ સ્વર્ગભય બનશે.

મુખ્ય પ્રદેશ હિંદુસભાએ અત્યાર સુધી આ કાર્યમા ઘણી મદદ કરી છે પણ હવે ભીલોમાજ કાર્ય કરવાની વૃત્તિવાળા કાર્ય કરનાગઓની મદળી તૈયાર થઈ કાર્ય કરવાનો વખત આવી લાગ્યો છે અત્યાર સુધી આ પ્રદેશમા એવા કાર્ય કરનાગઓની ખામી હતી પણ તે હવે કંઈક અંશે પુરાઈ છે આ પ્રદેશમા આવા કાર્ય કરનારને કાર્ય કરવા માટે સાધનોની સગવડ કરવાની જરૂર છે દરેક ઉચ્ચ કોમના ભાઈઓની ફરજ છે કે એ કાર્યમા અમને મદદ કરે.

અત્રે અમૃતપરા ભીલ આશ્રમ, (વસતી ત્રહવાળી શાળા) છ ભીલ શાળાઓ, દવાની ફરતી પેટીઓ, તથા મધ્યસ્થ કાર્યાલય માટે લગભગ ચાર હજાર સુધીનો ખર્ચ છે હીંદુ

બ્રહ્મએ આ પોતાના ભાઈઓને સારે રસ્તે ચઢાવના આ મોટી વસ્તીવાળા ભીલ પ્રદેશના કાર્યકર્તાઓને મદદ કરી આ ભીલ ભાઈઓને પગભર કરવા જોઈએ જેથી ઉચ્ચ હોંદુ દોમની જોખમફારીઓ અને મુશીબતોમા આ ભીલ ભાઈઓ યજ્ઞ પોતાનો અચુક અને ઉત્તમ કાળો આપવા સમર્થ થાય અને ખમે ખમે મીલાવી ઉભા ગહી શકે ૐ શાન્તિ

એ પાંચી તા ૭-૫-૨૪ ને રોજ સવારમા અકલેશ્વર તાલુકાની ભીલ પચની બેઠક પગિપદે પસાર કરેલા ઠંગવોનો વ્યવહાર અમલ કરવા માટે નિર્ણય કરના તથા તાલુકાની પગિસ્થિતિને અનુસરી બીજી જરૂરી તજવીજ કરવા માળીની ધર્મશાળામા મળી હતી જેમા નીચે મુજબના ઠંગવો મળુર થયા હતા

લગ્ન મંચુ પ્રસ જે માસ દાડ તાડી ન વાપરવા બાબત

૧ અકલેશ્વર તાલુકાની ભીલ પચ ઠરાવે છે કે લગ્ન કે મરણના પ્રસ જે દાડ, તાડી અને માસ બીલકુલ વાપરવુ નહી પચમા દાડ ન વાપરતા દાળભાત, ભાતગોળ અથવા જે છુજે તે ખવરાવવુ તુરીને પણ દાડ પાવો નહિ, અને પીને આવેલો હોયતો તેને રજા આપવી, ખારમાના પ્રસજે મરધુ ન મારવુ આ ધારો પહેલી વખત તોડે તેનો ૩ રપ દડ લેવો બીજી વખત તોડે તેનો ૩ ૩૬ તથા ત્રીજી

નખત તોડે તેનો ૩ પ૧) લેવો ચોથી વખતના ગુન્હામા ન્યાય ખુલાર કરવો. પચ કે સરપચમાથી કોઈ ગુન્હો કરે તો તેનો બેવડો દડ કરવો. આ દડમાથી ગુન્હો શોધી આપનારને અગર ખખર આપનારને ૩ મવા ઇનામ અપવો.

નવે બીલ લાઈઓના નતોષ માટે આ પચ ઠરાવે છે કે સરપચના ઠરાવ પ્રિફ્ટ અપીલ કરવા માટે અગર કોઈ સરપચ ગુન્હો કરે તો તે માટે ન્યાય પુર નર નિકાલ કરવા તથા સમગ્ર પચમા કાઈપણ જેઠમ ગકા ન રહે તે માટે પચના આચાર્ય તરીકે નર્મદાદરા ડર ખાલાશ કર પડ્યાને નીતીએ ઠીએ જે સરપચો અગર સમગ્ર પચ નાચે મલે અને ગુન્હા અગર અપીલનો નિકાલ કરે.

૭ બીલની કન્યા પરકોમમા ન લઈ જવા બાબતનો પરિષદનો ઠરાવ જે આ ચોપડીના પૃષ્ઠ ૧૭ પર છાપ્યો છે તે પચ મનુર રાખે છે.

૩ બીલ કોમમા કેળવણીનો પ્રયાગ કરવા સરકાર, લોકલબોડ તથા સાર્વજનિક સ્થાઓ જોડે સહકાર કરી આશ્રમે, નિશાળો ખોલવા દક્ષિણ ગુજરાત માટે અકલેશ્વર બીલ એવા સમાજની સ્થાપનાની યોજના પચ નમલ રળુ થતા તે મનુર કરવામા આવી.

૪ બીલ પચ વધુમા ઠરાવે છે કે સરકાર અને ઉચ્ચ કોમો જોડે સહકાર કરી વડોદરા સ્ટેટમા સોનઘડ વ્યાસ

વાકલ તથા સુરત જીલ્લામાં ગોડમુખામાં બોર્ડીંગ શાળાઓ છે તેવી ભરૂચ જીલ્લામાં અકલેશ્વર ખાતે ભીલો માટે બોર્ડીંગ શાળા ખોલાવવા યોજ્ય તે કરવું

૫ ગ્રીમ સાચવવા માટે ભીલોને પ્રમાણિક રખા થવાને સૂચવનારો પરિષદનો ૫ મો ઠરાવ જે પાન ૧૮ ૫૨ છાપેલો છે તે વધારી લે છે અને દરેક ગામના ૫ ચોને આગ્રહ કરે છે તે મુજબ તજવીજ કરવી

૬ અકલેશ્વર તાલુકાની આ પચ ઠરાવ છે કે ભીલો હિંદુ છે હિંદુ ધર્મને માને છે તેમની ક્રિયાઓ હિંદુ ધર્મ પ્રમાણેજ તેઓ જાતે કરી લે છે, જેથી તે વિાધસર બરાબર નથી થતી, માટે તે ધાર્મિક ક્રિયાઓ દરેક ભીલે બ્રાહ્મણો પાસે અથવા તેમની દેખરેખ નીચે કરાવવી

આ પન્નિષદ હિંદુ ધર્મના નેતાઓ, ધર્મગુરૂઓ અને બ્રાહ્મણોને ભલામણ કરે છે કે તેમણે કેટલાક સમયથી તે ક્રિયાઓ કરાવવી બંધ કરી છે, તે ફરીથી ચાલુ કરે હાલ તુરત માટે જે ભીલો, દારૂ માસ ન વાપરતા હોય, સ્વચ્છ રહી ભક્તિ ભાવથી રહેતા હોય તેમની લગ્નની ક્રિયાઓ કરે,

૭ આ બાબુની ભીલ કોમ માટે મધ્યસ્થ જગ્યા એટલે અકલેશ્વરમાં મદિર બાંધવા (જ્યાંથી વિવિધ સેવાના અને સાર્વજનિક કામો થઈ શકે) માટે જમીન આપવા માટે ભરૂચ જીલ્લાના કલેક્ટર સાહેબ પાસે રિપુટેશન ગયેલું

તેમણે જમીન અર્પિત તજવીજ થશે એમ જણાવી નહાતુ
ભૂતિ દર્ગાવી હતી આ પચ આશા ગળે છે કે મદિરને માટે
નાગેલી જમીન તાકીદે બરી કોમને આભારી જશે

આ મદિર બાંધવા માટેના કાર્યમા તથા તેની
મુખ્યવસ્થાના કાર્યમા શ્રી નર્મદાગકર પડ્યાની સાથે રહી
મદદ કરવા આ ભીલપચ સરપચોની કમીટી નીમે છે
આ મદિરનુ નામ ભીલકોમનુ ધાર્મિક આશ્રમ રહેશે

લગ્નમા ગાડ લેવા જાય છે તે બધ કરી બે ત્રણ
માણુઓએ કન્યાને ત્યા ગાડને બદલે લગ્ન પત્રિકા લેવા જવુ
ગામડામા પહેલા લણેલા ચોછા હતા તેથી ગાડનો રિવાજ
હતો પણ હવે દરેક ગામે લણેલા માણુઓ હોવાથી લગ્ન
પત્રિકા લાવવી વરનો બાપ દેજ માટે રૂ ૫૦) આપે અને
પરણાવીને જતી વખતે ગામના દાપા ચુકવે જાન વગેરેને
બવડાવવાનુ વરના બાપને શીર છે નાતગ માટે રૂ ૨૫)
આપવા પોતાના ગામપચની બેઠક મેળવી પરવાનગી મેળવ્યા
સિવાય ફારગની થઇ શકે નહિ પરકોમમા ભોલની છોક-
રીઓ જતી હોવાથી લગ્નના ખર્ચ વધી ગયા છે તેથી
પચ અને સરપચ વગેરેએ સખત પ્રયાસ કરી કોઇ પણ
ઉપાયે પરકોમમા છોકરીઓ ન જાય અને ગઇ હોય તે
પાછી લાવવા બદોબસ્ત કરવો

ઉપર મુજબ દક્ષિણ ગુજરાતની 'ભુદી ભુદી ભીલ પચે' પોતાતુ પચનુ બધારણુ અને ઠગવ કરી પોતાની કોમની ચઢતી અને કલ્યાણ કરી દેશનુ હિત સાધશે એવી અરજ છે

ઉપર મુજબના ઠગાંવો અકલેશ્વર તાલુકાની ભીલ પચે તા ૭૫૨૫ ન રોજ સવારના ૮થી સાજના ચાર વાગ્યા સુધી બેસી વિચાર કરી ભીલલોકનુ હિત અને મુખ જોઈ કરેલા છે જેને દરેક ભીલભાઈઓ પાળી પોતાની અને પોતાની કોમની ચઢતી કરશે પરિષદના ઠગવ ૮ મુજબ અત્યાર સુધીમા ઘણા ગામોના પચ નીમાઈ ગયા છે બાકી થોડા રહેલા ગામોમા પચે નીમવા તજવીજ થઈ રહી છે

અકલેશ્વર તાલુકાના મરપચોના નામ

પટેલ બેચાં ઉમેદ બોધદરા

પરસોતમ જોરા ઉવાદરા

બાળભાઈ નાથાભાઈ દીવા

નરોત્તમ છેલીઆ અમૃતપરા

માધીયા નાગજી ઉમરવાડા

(વિનાયક ગુફ પુત્રમની સરપચની બેડમા વગરલ સરપચ)

ભીલ બીજલા ભડકોદરા

ભી.

સવત ૧૯૮૧ના વૈશાખ ૩

૭ મી મે ૧૯૨૫

ઉ

૧૧-૦-૦	શ્રી નમદાશંકર બાલા
શંકર પંડ્યા	૫-૪-૩	શ્રી પંડ્યા
અર્ચ ખાતે
૧૧-૦-૦	શેઠ અમીદાસ ઝોજલાલ
ના જીન તરફથી	૧૦-૬-૦	શ્રી ગાસ્તેલ, અત્તી,
પાણી અર્ચ ખાતે
૧૧-૦-૦	શેઠ વખારીઆના જીન
તરફથી	૩-૦-૦	શ્રી ટપાલ અર્ચ ખાતે
૧૦-૦-૦	શેઠ હરપ્રશનદાસ જગ
જીવનદાસ હા શેઠ
દામરજાવ	૧૪-૫-૦	શ્રી મોડાગાડી, રેલ્વે
તથા મળુરી અર્ચ ખાતે
૫-૦-૦	શ્રી નગીનદાસ નાયુ-
ભાઈ વકીલ	૮૭ ૧૨ ૦	શ્રી રસોડા અર્ચ ખાતે
અનાજ, પાણી લાકડા
તથા રસોડાયાની મળુ
રીના મળીને
૫-૦-૦	શેઠ ચીમનલાલ ભૂખ
જીદાસ લાખડાવાલા		
૨-૦-૦	ડો. ચીમનલાલ દેશાઈ
હાસોટવાલા	૧૧૮-૧૧-૩	
૨-૦-૦	એમ ગૃહસ્થ તરફથી		
૧-૦-૦	શેઠ મગનલાલ મોતી
લાલ લાકડાવાલા		
૬૦ ૧૧ ૩	આમતી મુમાઈ પ્રદેશ
હિંદુ સભા તરફથી		

૧૧૮-૧૧-૩

નમદાશંકર બાલાશંકર પંડ્યા

અમૃતપરા એક આશ્રમ ખોલ
 ૮ થી ૧૦ વર્ષની ઉમરના છોકરાઓ
 તાવશે ગહેવા, ખાવાની તથા લણવાન
 વામાં આવી છે માટે જે ભાઈઓને છોક
 મૂક લેવાર હોય તેમણે નીચેને સરનામે પત્રવ્યવહાર
 કરવો

વ્યવસ્થાપક-લીલ આશ્રમ

અમૃતપરા પોસ્ટ-અકલેશ્વર

દાની સજ્જનો પ્રત્યે—

ભીલોમા કેળવણીનો ફેલાવો કરી તેમનામાથી માસ,
 દારૂ, જીવહિંસાની બંદી નાબુદ કરી ચોરી ચપાડી કમતા
 બંધ કરાવી, નીતિ અને ધર્મને રસ્તે વહન કરતા કાન
 માટે હાલ અમૃતપરા ગામે એક ભીલ આશ્રમ (વનની
 ગૃહવાળી શાળા) ખોલવામાં આવ્યો છે તેના મકાન બંધ
 અને નિભાવ માટે નાણાની જરૂર પડે એ વ્વાભાવિકે આપ
 એમને ઉન્નતિના પથે પાળવાના અતિ પુણ્યદાયક કામમ
 આપનો દાની હાથ લગાવી જરૂર મદદગાર બનશે વિશેષ
 હકીકત માટે નીચેને સરનામે પત્ર લખવા અરજ છે

વ્યવસ્થાપક-લીલ આશ્રમ.

અમૃતપરા પોસ્ટ-અકલેશ્વર

